

PATVIRTINTA
Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos
2020 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. 223

Lietuvių kalbos institutas
90.900.1598
2020–2022 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS

MISIJA

Naujų fundamentinių ir taikomųjų žinių apie lietuvių kalbą ir raštiją kūrimas, nematerialiojo kalbinio paveldo kaupimas, sisteminimas ir sklaida, aktualių valstybei ir visuomenei kalbos raidos ir funkcionavimo uždavinių sprendimas, lituanistikos palaikymas pasaulyje.

II SKYRIUS

VEIKLOS PRIORITETAU

Lietuvių kalbos instituto veikla įgyvendina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2019–2021 m. strateginio veiklos plano strateginius tikslus ir uždavinius – vykdo mokslo ir studijų plėtrą, skatina darnią žmogaus ir visuomenės raidą, stiprinančią šalies konkurencingumą ir sudarančią sąlygas inovacijoms, plėtojant studijas ir MTEP, kuria naujas žinias, siekiant sustiprinti šalies pranašumus, skatina tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą plėtojant aukščiausio lygio mokslinius tyrimus, telkia ir stiprina žmogiškąjį potencialą tyrimams plėtoti ir vykdyti.

III SKYRIUS

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

1 grafikas. 2020–2022-ųjų metų planuojami strateginiai tikslai ir jiems įgyvendinti numatomos programos

Strateginis tikslas – plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą.

Programa – Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida.

Lietuvių kalbos institutas iš biudžeto gauna lėšų, kurių užtenka tik mokslininkų ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui išmokėti.

Visi asignavimai (1349,0 tūkst. Eur) yra skirti 1 programai – „Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida“.

1 lentelė. 2020–2022-ųjų metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas (tūkst. Eur.)

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2020-ųjų metų asignavimai				2021-ųjų metų asignavimai				2022-ųjų metų asignavimai			
		iš viso	Iš jų			iš viso	Iš jų			iš viso	Iš jų		
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti
1.	Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida ir iš jų valdymo išlaidos*	1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0
	Iš viso	1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0

2 grafikas. 2020–2022-ųjų metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas (tūkst. Eur.)

Strateginis Lietuvių kalbos instituto tikslas – plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą.

Lietuvių kalbos institutas kuria naujas žinias apie lietuvių kalbos funkcionavimą ir istoriją, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1797 patvirtintus įstatus. Lietuvių kalbos instituto veiklos kryptys:

- lietuvių kalbos istorijos ir raštijos raidos tyrimai;
- lietuvių kalbos leksikos ir leksikografijos, terminologijos ir teorinės terminografijos, gramatikos ir tipologijos, onomastikos tyrimai;

- lietuvių kalbos funkcionavimo visuomenėje ir pragmatikos tyrimai;
- lietuvių tarmių ir sociolingvistikos tyrimai;
- lituanistikos ir lituanikos dabartinių bei istorinių kontaktų tyrimai;
- lietuvių kalbotyros istorijos tyrimai;
- lietuvių kalbos funkcionavimo informacinėse technologijose tyrimai.

Fundamentinių tyrimų rezultatai ir mokslinė kompetencija panaudotina taikomojoje veikloje: kuriant modernius mokslo veiklos produktus, skirtus visuomenės poreikiams tenkinti (žinynai, žodynai, enciklopedijos, kalbos šaltinių publikavimas, elektroninė leidyba, internetiniai leidiniai), atliekant lietuvių kalbos reiškinių ir terminų vertinimo, norminimo, ekspertavimo paslaugas, diegiant lietuvių kalbą elektroninėje terpėje. Lietuvių kalbos institute skaitmeninamas, kaupiamas ir toliau tvarkomas Tarmių archyvas bei lietuvių kalbos išteklių duomenų bazės: akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ elektroninė kartoteka su paieškos sistema, senųjų raštų duomenų bazė, tarmių duomenų bazė, bendrinės kalbos duomenų bazė, svetimžodžių duomenų bazė, duomenų bazė „Lietuvių kalbos terminų sinonimija“, duomenų bazė „Naujažodžių duomenynas“, kalbos konsultacijų bankas, dabartinės vartosenos skaitmeninė kartoteka, kalbos rekomendacijų kompiuterinė duomenų bazė, istorinių vietovardžių duomenų bazė, dabartinių vietovardžių duomenų bazė, asmenvardžių duomenų bazė, Skolintų terminų ir jų atitikmenų žodyno duomenų bazė, administracinės kalbos aktualijų duomenų bazė ir kt. Stengiantis, kad šie duomenys būtų patogiai prieinami ir maksimaliai naudingi mokslo ir plačiajai visuomenei, sukurta Lietuvių kalbos skaitmeninių išteklių informacinė sistema (lkiis.lki.lt), per kurią jau dabar galima prieiti prie dialektologinių, onomastikos, leksikologijos, edukacinių lietuvių kalbos išteklių.

Besikeičiantys visuomenės ir valstybės raidos poreikiai bei mokslo politikos prioritetai nuolat iškelia naujų uždavinių, kuriuos Lietuvių kalbos institutas sėkmingai sprendžia, pvz.: 2015 m. pradėti ekonominės lingvistikos, mokyklinės lituanistikos, eksperimentinės fonetikos ir fonologijos, perceptyvinės dialektologijos tyrimai.

Siekiant palaikyti aukštą Lietuvių kalbos instituto mokslinę kompetenciją, kuri užtikrintų modernų fundamentinių ir taikomųjų tyrimų lygį, bendradarbiaujama su universitetais ir kitomis mokslo įstaigomis rengiant aukščiausios kvalifikacijos filologijos krypties mokslininkus. Iki 2011 m. Lietuvių kalbos institutas filologijos krypties doktorantūros teisę buvo gavęs kartu su Vytauto Didžiojo universitetu. Nuo 2011 m. gauta bendros doktorantūros teisė kartu su Vytauto Didžiojo universitetu, Klaipėdos universitetu ir Šiaulių universitetu.

2017–2021 m. laikotarpiu Lietuvių kalbos institutas vykdo ilgalaikes institucines programas:

1. Fundamentiniai ir taikomieji lietuvių ir kitų baltų kalbų vardyno bei etimologijos tyrimai.
2. XXI amžiaus tarmėtyros modelio kūrimas ir taikomieji regioninio variantiškumo tyrimai.
3. Fundamentalieji ir taikomieji šiuolaikinės bendrinės lietuvių kalbos pokyčių bei inovacijų tyrimai ir sklaida.
4. Sociolingvistiniai duomenynai, tyrimai ir populiarioji sklaida.

Lietuvių kalbos instituto dalyvavimas palaikant ir plėtojant šalies intelektualinį potencialą neapsiriboja Lietuvių kalbos instituto darbuotojų kvalifikacijos tobulinimu ir mokslininkų rengimu, bet yra neatsiejamas nuo visuomenės švietimo. Visuomenė turi žinoti, kaip tiriama lietuvių kalba, kokie tų tyrimų rezultatai ir reikšmė. Tai svarbi ne tik kalbinio tapatumo, bet ir bendrojo išsilavinimo bei savarankiško mąstymo ir savivokos prielaida. Visuomenei turi būti akivaizdu, kad Lietuvių kalbos institutas yra ne uždara mokslo institucija, bet paramos kitiems šaltinis, tenkinantis aktualiausius visuomenės kalbos žinių ir vartojimo poreikius, skelbiantis naujausius fundamentinių tyrimų ir taikomosios veiklos rezultatus, mokslo ir kultūros institucijų atstovams, studentams ir moksleiviams rengiantis seminarus ir kitus renginius, koordinuojantis informacijos apie lietuvių kalbos tyrimus sklaidą Lietuvoje ir užsienyje.

Tikslo įgyvendinimo aprašymas.

1. Pagrindiniai strateginiai uždaviniai:

1.1. Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą.

1.2. Rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus.

1.3. Kaupti ir plėtoti nacionalines kalbos išteklių duomenų bazines ir archyvus.

1.4. Užtikrinti lietuvių kalbos tyrimų sklaidą.

2. Pagrindinės priemonės. Strateginiai uždaviniai įgyvendinami plėtojant mokslinius tyrimus ir taikomosios veiklos darbus Lietuvių kalbos institute bei koordinuojant informacijos apie juos sklaidą visuomenėje.

2.1. Pirmojo uždavinio priemonės:

2.1.1. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius lietuvių kalbos leksikos, semantikos ir terminologijos tyrimus.

2.1.2. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius geolingvistinius ir sociolingvistinius tyrimus.

2.1.3. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius kalbos raidos bei raštijos tyrimus.

2.1.4. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius baltų kalbų vardyno tyrimus.

2.1.5. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius fonologijos, fonetikos tyrimus.

2.1.5. Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius dabartinės lietuvių kalbos gramatikos tyrimus.

2.1.6. Plėtoti taikomuosius skaitmeninių kalbos išteklių tyrimus.

2.2. Antrojo uždavinio priemonės:

2.2.1. Bendradarbiaujant su universitetais rengti kalbotyros specialistus.

2.3. Trečiojo uždavinio priemonės:

2.3.1. Administruoti Lietuvių kalbos institute sukauptus lietuvių kalbos išteklius, kurti specializuotus programinius įrankius duomenų bazėms ir archyvams skaitmeninti ir pateikti juos elektronine forma.

2.4. Ketvirtojo uždavinio priemonės:

2.4.1. Rengti ir leisti aktualius mokslo ir mokslo taikomosios veiklos produktus – žinytus, žodynus, enciklopedijas, kalbos šaltinius.

2.4.2. Organizuoti mokslo, mokslo populiarinimo ir mokomuosius renginius, užtikrinti visuomenės informavimo ir švietimo veiklą.

3. Pagrindiniai rezultato kriterijai (per metus):

3.1. Publikuotų mokslinių straipsnių skaičius recenzuojamuose mokslo leidiniuose, tenkantis vienam mokslininkui – 1,3.

4. Pagrindiniai produkto kriterijai (per metus):

4.1. Parengti apie 30 aut. l. mokslo monografijų teksto.

4.2. Parengti apie 11 aut. l. mokslo studijų teksto.

4.3. Mokslo leidiniuose paskelbti apie 100 straipsnių.

4.4. Parengti apie 50 aut. l. mokslo žodynų, žinytus, šaltinių publikacijų, susistemintų duomenų.

4.5. Trečiosios pakopos doktorantūros studijose rengti apie 14 doktorantų.

4.6. Kurti ir pildyti esamas duomenų bazes (apie 11), siekti integruoti jas į bendrą sistemą.

4.7. Surengti apie 8 mokslo ir mokslo sklaidos renginius.

4.8. Parengti ir išleisti 3 mokslo žurnalų 4 tomus.

4.9. Mokslinėse konferencijose ir seminaruose perskaityti apie 75 pranešimus.

4.10. Dalyvauti apie 3 ekspedicijose.

VEIKLOS KONTEKSTAS

1. Išorės veiksniai.

1.1. Politiniai veiksniai. Lietuvių kalba yra valstybinė Lietuvos Respublikos kalba, ji aptarnauja visas valstybės ir visuomenės gyvenimo sritis. Lietuvių kalba kuriama ir reiškiasi Lietuvoje gyvenančių tautų, visų pirma lietuvių tautos, kultūra. Dėl šių priežasčių lietuvių kalbos tyrimas ir jo rezultatų sklaida yra valstybinės svarbos uždaviniai.

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą lietuvių kalba tapo viena iš oficialiųjų ES kalbų. Padidėjo jos prestižas ir tarptautinis vaidmuo. Tai skatina dar daugiau dėmesio skirti jos puoselėjimui ir tyrimui.

Ekonomikos ir visuomenės gyvenimo globalizacija veikia ir lietuvių kalbą. Jau kuris laikas ji patiria stiprią anglų kalbos įtaką. Šią įtaką būtina nuolat stebėti ir tirti, su jos poveikio rezultatais supažindinti visuomenę.

Lietuvių kalbos instituto socialinės plėtros uždavinys yra skleisti lietuvių kalbos ir kalbotyros žinias visuomenei, pirmiausia, mokykloms, taip pat ir globalios Lietuvos mastu.

1.2. Socialiniai veiksniai. Atvira visuomenė skatina idėjų, metodikos ir duomenų mainus bei sklaidą. Integracinė bei tarpdalykinė mokslo raida reikalauja šiuolaikiškų kalbos tyrimo metodų. Lietuvių kalbos tyrimai turi atitikti kintančios visuomenės poreikius. Besiformuojanti žinių visuomenė skatina intensyviau tirti lietuvių kalbos sandarą, tvarkyti ir skelbti kalbos išteklių archyvus bei šaltinius, kaupti naujus lietuvių kalbos išteklius. Vis glaudesnis bendradarbiavimas su kitų šalių kalbininkais leidžia perimti naujausias kalbotyros kryptis ir metodus ir juos pritaikyti lietuvių kalbos tyrimams.

1.3. Technologiniai veiksniai. Greita informacinių technologijų plėtra suteikia naujų galimybių lietuvių kalbai tirti, jos ištekliams kaupti ir tvarkyti. Šios technologijos leidžia kurti funkcionalias, laisvai prieinamas duomenų bazes, internetines lietuvių kalbos puoselėjimo ir tyrimų sklaidos priemones. Kita vertus, lietuvių kalba turi būti pritaikyta naujausioms visuomenės raidos tendencijoms. Didėja specialiosios lietuviškos kalbinės literatūros apie kalbos raidos tendencijas, pvz., svetimžodžių vartojimą, ir dabartines gyvenimo realijas atitinkančios lietuviškos terminijos poreikis.

2. Ištekliai (vidaus veiksniai).

2.1. Teisinė bazė. Lietuvių kalbos institute sukurta teisinė bazė, kurią sudaro Lietuvių kalbos instituto įstatai, Lietuvių kalbos instituto darbo reglamentas, Lietuvių kalbos instituto vidaus tvarkos taisyklės, pareigybių aprašymai ir padalinių veiklos nuostatai. Parengta nauja Lietuvių kalbos instituto mokslo darbuotojų darbo planavimo ir vertinimo tvarka, naudojamosi Lietuvos Respublikos teisine baze, reglamentuojančia mokslo ir studijų sistemos veiklą.

2.2. Struktūra. Nuo 2015 m. pradėjo veikti nauja Lietuvių kalbos instituto struktūra.

Lietuvių kalbos institute veikia šeši moksliniai centrai: 1. Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras; 2. Bendrinės kalbos tyrimų centras; 3. Geolingvistikos centras; 4. Raštijos paveldo tyrimų centras; 5. Sociolingvistikos centras; 6. Terminologijos centras.

Nuo 2019 m. sausio 2 d. pertvarkyta ir Lietuvių kalbos instituto infrastruktūrinė dalis – suformuoti tokie ne moksliniai padaliniai: 1. Bendrųjų reikalų skyrius; 2. Finansų skyrius; 3. Infrastruktūros ir sklaidos skyrius.

Biudžetiniame finansavime nėra numatyta lėšų leidybai, Lietuvių kalbos instituto mokslininkai dalyvauja konkursuose leidiniams finansuoti. Konkursais gaunamos lėšos taip pat mažesnės nei anksčiau, todėl stebimas leidybos lėtėjimas, kuris reiškia, kad ne visi mokslui ir visuomenei reikalingi leidiniai laiku pasiekia skaitytoją. Tai viena iš priežasčių,

kodėl kai kurie mokslo žurnalai (pvz., „Bendrinė kalba“) persikėlė į elektroninę terpę (<http://www.bendrinekalba.lt>) ir popieriniu formatu nebėra leidžiami.

2019 m. Lietuvių kalbos instituto mokslo žurnalai pradėti kelti į „Open Journal Systems“ (OJS) sistemą. Tai tarptautinis elektroninių žurnalų leidybos ir publikavimo įrankis, palengvinantis leidėjų ir publikuojamų straipsnių autorių komunikaciją elektroninėje erdvėje. OJS apims visus Lietuvių kalbos instituto žurnalų leidimo etapus (nuo rankraščio peržiūros iki galutinio paskelbimo). OJS praplės ir pagerins prieigą prie Lietuvių kalbos instituto leidžiamų žurnalų, mokslinių tyrimų rezultatų, prieiga internete: <http://journals.lki.lt/index.php>.

Nuo 2007 metų spalio veikia Lituaniškos židyns, skirtas lietuvių kalbos sklaidai visuomenėje, kurį per 2019 m. aplankė per 3 000 asmenų.

2.3. Darbuotojai. Lietuvių kalbos institute 2019 m. dirba apie 60 mokslininkų (~48 etatai), iš jų 49 humanitarinių mokslų daktarai, iš kurių 1 Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys profesorius, 5 habilituoti ar praėję habilitacijos procedūrą daktarai. Lietuvių kalbos institute yra 11 dieninių studijų doktorantų. Toks mokslinis potencialas kol kas gali tenkinti Lietuvių kalbos instituto mokslines reikmes, tačiau įsitraukiant į naujas programas, diegiant naujas technologijas ir aktyviau dalyvaujant mokyklinės lituanistikos plėtojime bei visuomenės švietime, jo nepakanka. Ši problema pasidarė ypač aktuali Lietuvių kalbos institutui plečiant mokslinę veiklą, aktyvinant tyrimų rezultatų sklaidą visuomenėje.

Bendradarbiaudami su informatikais Lietuvių kalbos instituto mokslininkai lietuvių kalbai tirti vis sėkmingiau taiko informacines technologijas. Palaipsniui plečiasi ir darosi gyvesnis tarpinstitucinis ir tarptautinis mokslinis ir mokslo taikomosios veiklos bendradarbiavimas. Vis daugiau Lietuvių kalbos instituto mokslininkų įsitraukia į tarptautines mokslo programas ir projektinę veiklą.

2.4. Planavimo sistema. Lietuvių kalbos institute veikia ilgalaikio ir trumpalaikio planavimo sistema. Ją sudaro Lietuvių kalbos instituto vykdomos ilgalaikės institucinės programos, strateginiai planai, metiniai Lietuvių kalbos instituto, padalinių ir mokslo darbuotojų planai. Siekiant, kad planavimas būtų lankstus ir operatyvus, pagrįstas efektyviu lėšų naudojimu, jis, be abejo, nuolat tobulinamas atsižvelgiant į modernios žinių visuomenės bei informacinių technologijų keliamus iššūkius.

Lietuvių kalbos instituto planavimo sistemą sudaro planavimo struktūra ir planavimo turinys. Ši sistema tiesiogiai susijusi su Lietuvių kalbos instituto struktūra, t. y. mokslinės veiklos pasidalijimu į atskiras mokslininkų grupes pagal tyrimo kryptis (pavyzdžiui, onomastikos, leksikografijos, senosios raštijos, dabartinės lietuvių kalbos vartosenos, terminologijos, geolingvistikos, sociolingvistikos ir kt. tyrimų kryptys), taip pat tyrimo objektą, tikslus bei uždavinius. Tokiu būdu nuosekliai ir kryptingai atliekami didelės apimties kolektyviniai mokslo tyrimai, leidžiantys geriausiai atskleisti Lietuvių kalbos instituto mokslinį potencialą.

Planavimo sistema		Institucijos struktūros sąsajos su planavimo sistema
Planavimo struktūra	Planavimo turinys	
1.	Strateginis planavimas	
2.	Ilgalaikis planavimas	ilgalaikės 5-erių metų programos
		Šios programos sudaromos atsižvelgiant į kiekvieno padalinio specifiką ir remiantis jų tyrimo objektų skirtumais. Pvz., sėkmingai įvykdžius 2012–2016 metų ilgalaikes programas, 2017–2021 m. laikotarpiu Lietuvių kalbos institutas vykdo ilgalaikes institucines programas: 1. Fundamentiniai ir taikomieji lietuvių ir kitų

			baltų kalbų vardyno bei etimologijos tyrimai (vykdo Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras). 2. XXI amžiaus tarmėtyros modelio kūrimas ir taikomieji regioninio variantiškumo tyrimai (vykdo Geolingvistikos centras). 3. Fundamentalieji ir taikomieji šiuolaikinės bendrinės lietuvių kalbos pokyčių bei inovacijų tyrimai ir sklaida (vykdo Bendrinės kalbos tyrimų centras, Terminologijos centras). 4. Sociolingvistiniai duomenynai, tyrimai ir populiarioji sklaida (vykdo Sociolingvistikos centras).
3.	Metinis planavimas:		
3.1.	Padalinių	Metiniai padalinių planai, kuriuos sudaro konkrečių metų ilgalaikių programų dalis, projektinė veikla ir kita iš biudžeto finansuojama (nejeinanti į ilgalaikes programas) mokslinė veikla	Mokslo centrai: Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras; Raštijos paveldo tyrimų centras; Geolingvistikos centras; Sociolingvistikos centras; Terminologijos centras; Bendrinės kalbos tyrimų centras, planuoja savo metų darbą (tyrimų temas, projektus, mokslo darbų sklaidos turinį bei formas) pagal kiekvieno iš padalinių nuostatuose numatytus mokslinės veiklos tikslus ir uždavinius.
3.2.	Individualus	individualūs mokslininkų metiniai planai	Mokslininkai planuoja savo darbus atsižvelgdami į konkretaus padalinio tyrimo objektą, veiklos kryptis, tikslus ir uždavinius bei vykdomas programas.

2.5. Finansiniai ištekliai. Lietuvių kalbos institutui finansuoti skirtų lėšų išlaidoms dinamika: 2015 m. – 908, 8 tūkst. EUR, 2016 m. – 1007,0 tūkst. EUR, 2017 m. – 1054,0 tūkst. EUR, 2018 m. – 1175,0 tūkst. EUR, 2019 m. – 1274,0 EUR.

Nuo 2012 m. iki 2015 m. liepos mėn. pabaigos vykdytas Europos struktūrinių fondų finansuojamas projektas „IRT sprendimų bei turinio, padedančių išsaugoti lietuvių kalbą viešojoje erdvėje, kūrimas bei galimybių jais naudotis sudarymas“ (projekto kodas NR. VP2-3.1-IVPK-12-K-01-005). Projekto metu suskaitmeninti šeši lietuvių kalbos vienakalbiai (sinonimų, antonimų, frazeologijos, sisteminis, palyginimų ir dabartinės kalbos), penki dvikalbiai (lietuvių–latvių, latvių–lietuvių, lietuvių–lenkų, lenkų–lietuvių ir vokiečių–lietuvių) žodynai, *Lietuvių kalbos žodyno* pagrindinė ir papildymų, partizanų dainų, mįslių ir tikėjimo kartotekos. Taip pat sukurti du edukaciniai žaidimai „Rašyba“ ir „Kalbos turtai“, dvi nuotolinio mokymo programos (moduliai) „Lietuvių kalba pradedantiesiems“ ir „Slenksčio (pradedančiųjų lygio) paveikslėlių žodynas“. Taip pat praplėstas bei patobulintas šriftas „Palemonas“. Projekto metu sukurta lietuvių kalbos informacinė sistema (lkiis.lki.lt) leidžia visuomenei nemokamai naudotis projekto metu suskaitmenintais lietuvių kalbos ištekliais bei sukurtomis mokymo priemonėmis. Projektas buvo įgyvendinamas kartu su Lietuvos edukologijos ir Vilniaus universitetais, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu.

2018 m. balandžio 3 d. pasirašyta naujojo Lietuvių kalbos instituto projekto „E. kalba infrastruktūros generuojamoms paslaugoms – „Paieška žodžių tinkle“, „E. rinkodara“, „E. sąvokos“ ir „E. patarimai“ sutartis. Projekte numatoma, kad kuriant žodžių tinklą bus taikomi

tarptautiniu mastu pripažinti žodžių tinklų duomenų modeliai bei praktikos (pvz., *Princeton Wordnet duomenų modelis*), pirminė žodžių tinklo versija apims pasaulinės žodžių tinklų asociacijos (angl. *The Global WordNet Association*) rekomenduojamą bendrų bazinių sąvokų (angl. *Comon Base Concepts*) rinkinį, kuris buvo apibrėžtas EuroWordNet ir BalkaNet projektuose, taip pat pirminė žodžių tinklo versija bus parengta integruojant esamus leksikografinius išteklius (Dabartinės lietuvių kalbos žodyną, Sinonimų žodyną, Antonimų žodyną ir kt.).

Lietuvių kalbos institutas yra partneris iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“ Nr.02.3.1-CPVA-V-526-01-0003. Projekto vykdytojas – Lietuvos nacionalinė biblioteka. Projektas vykdomas kartu su 24 partneriais. Lietuvių kalbos instituto projekto dalis – Kazimiero Būgos etimologinio žodyno kartotekos perkėlimas į elektroninę erdvę.

Lietuvių kalbos institutas kartu su Lietuvos dailės muziejumi ir kitais partneriais dalyvauja projekte „Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos (LIMIS) plėtros, modernizavimo ir naujų el. paslaugų projekto „Virtualus muziejus“ (projekto Nr. 02.3.1-CPVA-V-526-01-0004). Projektas įgyvendinamas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ 02.3.1-CPVA-V-526 priemonę „Kultūros turinio skaitmeninimas ir sklaida“. Projekto įgyvendinimo metu Lietuvių kalbos institute bus sukurta nauja elektroninė paslauga „Lietuvių kalba per priemones, eksponatus bei ekspozicijas“, kuri suteiks galimybę elektroninėje erdvėje susipažinti su virtualaus lietuvių kalbos muziejaus LEMUZA virtualiomis ekspozicijomis ir parodomis. Ekspozicijos bus sudarytos iš interaktyvių edukacinių žaidimų, simuliacinių aplinkų, garso ir vaizdo kultūros paveldo objektų, nuorodų į susijusius kalbinius išteklius ir kt. informacija. Paslauga užtikrins vieningą virtualaus muziejaus navigacijos sistemą bei sudarys galimybę atlikti greitą ir detalią paiešką tarp visų LEMUZA kultūros paveldo objektų, paslaugos kūrimo metu sukurto ir LIMIS duomenų bazėse saugomo kultūros paveldo skaitmeninio turinio. Šios el. paslaugos funkcionalumui realizuoti ir paslaugai teikti bus sukurta atskira teminė individualizuoto dizaino ir struktūros LIMIS viešoji prieiga (internetu svetainė).

Nuo 2017 m. Lietuvių kalbos instituto Terminologijos centro mokslininkai dalyvavo svarbiame Europos Komisijos finansuojamame projekte *eTranslation TermBank*. Pagrindinis projekto koordinatorius – *Tilde* (Latvija). Projekte taip pat dalyvavo dar aštuonių institucijų atstovai iš Danijos, Estijos, Slovėnijos, Austrijos, Islandijos ir Švedijos. Projekto tikslas – pagerinti Europos Komisijos automatinio vertimo kokybę ir aprėptį.

Fundamentiniams ir kolektyviniams tyrimams atlikti reikia nuolat atnaujinti ir tobulinti mokslinį potencialą, t. y. bendraujant su Lietuvos ir užsienio mokslo institucijomis rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus, galinčius taikyti modernius tyrimo ir taikomosios veiklos metodus, skatinti geros patirties ir mokslininkų mainus bei bendrus tyrimus, tačiau šių procesų optimizavimui gaunamų lėšų ne visada pakanka.

2.6. Apskaitos sistema. Lietuvių kalbos institute apskaita vykdoma pagal buhalterinės apskaitos reikalavimus. Pastaraisiais metais ji vis labiau kompiuterizuojama. Lietuvių kalbos instituto apskaita tvarkoma ir finansinės atskaitos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtintais viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau VSAFAS) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinės apskaitos tvarkymą. Lietuvių kalbos instituto apskaitai tvarkyti naudojama buhalterinės apskaitos programa „Stekas apskaita“.

2.7. Ryšių sistema. Lietuvių kalbos institute vykdomiems fundamentiniams tyrimams ir taikomajai veiklai būtina moderni mokslinių tyrimų materialinė ir informacinė bazė, leidžianti apdoroti didelius duomenų kiekius bei užtikrinti greitą interneto ryšį. Lietuvių kalbos instituto kompiuterių tinklas sudarytas iš trijų dalių: vidinio ir išorinio tinklų ir demilitarizuotos zonos (DMZ). Vidinis tinklas sudarytas iš lokalių vartotojų darbo vietų, duomenų saugyklos, kurioje

saugomi nacionaliniai lituanistikos skaitmeniniai ištekliai, bendro naudojimo disko, kuriame keičiamasi informacija, ir pašto serverio. Išorinis tinklas – internetas. DMZ sudaryta iš dviejų interneto serverių, kuriuose laikoma daugiau kaip 14 interneto svetainių. Lietuvių kalbos institute veikia sukurtas naudojimosi skaitmeninėmis duomenų bazėmis reglamentas.

2017 m. atnaujinta Lietuvių kalbos instituto interneto svetainė. Lietuviškos Lietuvių kalbos instituto interneto svetainės duomenys nuolat pildomi, angliška svetainės versija šiuo metu kuriama. Svetainės adresas www.lki.lt. Svetainėje skelbiama informacija apie Lietuvių kalbos institutą ir jo darbuotojų vykdomus tyrimus, pateikiami visuomenei skirti lituanistiniai skaitmeniniai ištekliai. Lietuvių kalbos instituto leidykla informuoja apie savo leidinius Lietuvių kalbos instituto tinklalapyje <http://lki.lt/leidiniai/>.

2.8. Vidaus kontrolės sistema. Lietuvių kalbos institute kuriama vidinės kontrolės sistema, rizikos veiksnių valdymo tvarka. Mokslo darbuotojams ir tyrėjams periodiškai nustatyta tvarka rengiami konkursai, kuriuos remdamosi atitinkamais nuostatais vykdo Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos patvirtinta Konkursų ir atestacijos komisija. Padalinių darbuotojai ir vadovai kasmet atsiskaito Lietuvių kalbos instituto direkcijai. Pasikeitus Mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) vertinimo metodikai, pasikeitė ir Lietuvių kalbos instituto atsiskaitymo tvarka. Už mokslinę produkciją atsiskaitoma kiekvienais metais.

3. Stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės.

3.1. Pagrindinės Lietuvių kalbos instituto **stiprybės** yra šios:

- Lietuvių kalbos institute dirba aukščiausio lygio mokslinį potencialą turintys mokslininkai. Daugelio kryptių moksliniai tyrimai atliekami tik Lietuvių kalbos institute. Per Lietuvių kalbos instituto veiklos laiką susiformavo konkrečių kryptių tyrimus atliekančios stiprios mokslininkų grupės, susikūrė kelios lituanistikos mokyklos.

- Vykdomi tarptautiniai ir tarpdalykiniai tyrimai.

- Kaupiami, tvarkomi ir kompiuterizuojami lietuvių kalbos ištekliai.

- Sukurtos sąlygos mokslininkų kolektyvams rengti apibendrinamuosius fundamentinius darbus.

- Palaikomas nenutrūkstamas ryšys su visuomene, vyksta mokslo sklaidos procesai.

- Lietuvių kalbos institute dirbami Lietuvos valstybei ir visuomenei reikšmingi kolektyviniai lietuvių kalbotyros darbai (tokie kaip Bendrinės lietuvių kalbos žodynas, Senųjų raštų duomenų bazė, [Lietuvos vietovardžių geoinformacinė duomenų bazė](#), Lietuvos vietovardžių žodynas ir pan.).

- Lietuvių kalbos institute turima labai gera minkštoji infrastruktūra: palaikomos ir tobulinamos įvairios duomenų bazės su kompiuteriniais kalbininkų darbo įrankiais.

- Lietuvių kalbos institute tampa aukščiausios kompetencijos centru, kuriame gali stažuoti ir kelti kvalifikaciją ne tik Lietuvos, bet ir užsienio lietuvių kalbos tyrėjai.

- Lietuvių kalbos institute vykdomi ne tik nacionaliniai, bet ir tarptautiniai mokslo projektai.

3.2. Lietuvių kalbos instituto **silpnybės** yra kelios:

- Nesubalansuota projektinių ir planinių darbų sistema ne visada yra palanki siekti aukščiausios kokybės.

- Išorinio atsiskaitymo už mokslo rezultatus sistema nėra palanki didelio teorinio pasirengimo ir ilgo laiko reikalaujančioms fundamentinėms sintezėms parengti.

- Nenuosekli mokslininkų kartų kaita.

- Lietuvoje nėra rengiamas mokslinis potencialas kai kuriems šiuolaikiniams kalbos tyrimams atlikti, todėl sunku plėtoti tokias dabar reikalingas sritis kaip kalbos ir verslo, kalbos ir IT santykių tyrimai ir t. t.

3.3. Pagrindinės Lietuvių kalbos instituto **galimybės** yra šios:

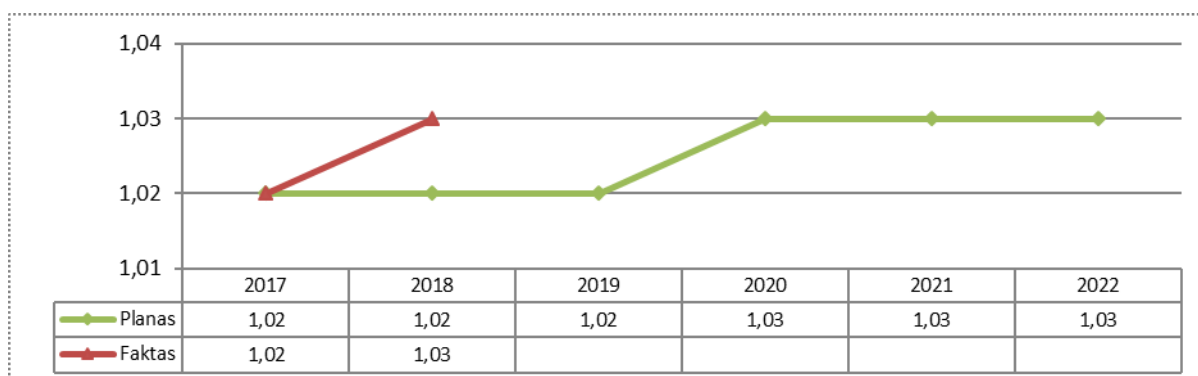
- Lietuvių kalbos institutas pajėgus būti lietuvių kalbos fundamentinių bei taikomųjų tyrimų ir kalbos politikos formavimo centru.

- Mokslinis kolektyvas yra pasirengęs plėtoti tradicines ir modernias lietuvių kalbotyros sritis.
 - Mokslininkai yra pasirengę spręsti valstybei ir visuomenei iškylančius kalbos ir terminijos vartojimo bei norminimo klausimus.
 - Lietuvių kalbos institute turi didelę patirtį kaupiant kalbos išteklius ir raštijos paveldą, todėl gali ir turi plėtoti tuos darbus aukščiausiu ekspertiniu lygiu.
 - Sukaupta patirtis leidžia aktyviai remti (konkrečiais atvejais inicijuoti) baltistikos ir lituanistikos tyrimus užsienyje.
 - Plėtodamas tarptautinius ryšius, Lietuvių kalbos institutas užima vis svarbesnę vietą tarptautinėje mokslo sistemoje.
 - Lanksti vidaus Lietuvių kalbos instituto vadyba sudaro visas sąlygas plėtoti tarpdalykinius tyrimus.
- 3.4. Pagrindinės Lietuvių kalbos institutui kylančios **grėsmės** yra tokios:
- Šiuo metu mokslo politikoje esantis teisinis nestabilumas ir socialinis nesaugumas.
 - Dar ne visiškai funkcionuojanti lituanistikos plėtros strategija.
 - Mokslinio darbo prestižo smukimas šalyje.
 - Tik projektinis finansavimas gali nutraukti kai kurių krypčių tęstinumą bei aukščiausios kvalifikacijos mokslininkų parengimą.
 - Projektinio finansavimo mažėjimas.
 - Prasta Lietuvių kalbos instituto informacinių technologijų infrastruktūra, tam jau kurį laiką visai neskiriama lėšų.
 - Lietuvių kalbos instituto mokslininkai ne visada gali dalyvauti tarptautinėse konferencijose užsienyje, Lietuvių kalbos institutas ne visada gali tam skirti lėšų, o gauti lėšų iš kitų institucijų ne visada pavyksta.

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI

Efeko kriterijus: šiuo kriterijumi vertinamas strateginio tikslo pasiekimas – mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos efekto koeficientas (mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtros koeficientas ir jų sklaidos koeficiento sandauga), atspindintis, kaip Lietuvių kalbos institute subalansuoti fundamentiniai tyrimai bei taikomoji veikla ir kaip jų rezultatai skelbiami visuomenei.

3 grafikas. *Efeko vertinimo kriterijus, matavimo vnt. – mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos efekto koeficientas padaugintas iš sklaidos koeficiento*

Duomenų šaltinis

($n - 1$) – einamieji metai, (n) – pirmieji planuojami metai, ($n + 1$) – antrieji planuojami metai ir ($n + 2$) – tretieji planuojami metai.

Skaičiavimo metodas – mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtros koeficientas ir jų sklaidos koeficiento sandauga. Ataskaitiniu laikotarpiu siekiama efekto koeficiento reikšmė – 1,02. Duomenų šaltinis – Lietuvių kalbos instituto padalinių ataskaitos. Skaičiavimo reguliarumas – kas metus.

STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS

(01.01) Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida

Programa įgyvendinamas strateginis tikslas „Plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą“. Šią veiklą apibrėžia Lietuvių kalbos instituto įstatai. Tai ilgalaikė programa, kurią vykdo visi Lietuvių kalbos instituto mokslo darbuotojai, t. y. apie 60 mokslininkų ir kitų tyrėjų. Nusistovėjus finansavimui, pareigybių skaičius turėtų išaugti, nes lietuvių kalbos mokslui atsiranda naujų iššūkių.

Programos koordinatoriaus pareigas eina dr. Aurelija Tamulionienė, direktoriaus pavaduotoja mokslo reikalams, tel. (8 5) 234 7194, el. p. aurelija.tamulioniene@lki.lt.

Lietuvių kalbos institutas turi kurti naujas žinias apie lietuvių kalbos istoriją ir funkcionavimą šiuolaikinėje visuomenėje, užtikrinančias lietuvių kalbotyros raidą, įtvirtinančias kalbinį identitetą bei nacionalinės kultūros plėtrą; aukščiausiu lygiu užtikrinti modernų pasaulinį lietuvių kalbos fundamentinių ir taikomųjų tyrimų lygį, kaupti nacionalinių kalbos išteklių duomenų bazes ir archyvus, kurti fundamentinės ir taikomosios mokslo veiklos produktus, koordinuoti informacijos apie lietuvių kalbą ir jos tyrimus sklaidą. Šalis, integruodamasi į daugiakalbę Europos Sąjungą, turi užtikrinti tinkamą lietuvių kalbos mokslo ir pačios kalbos funkcionavimo lygį, ugdyti aukščiausio lygio ekspertus, kaupti ir saugoti lietuvių kalbos išteklius, sudarančius kalbos ir kultūros paveldą.

Lietuvių kalbos institutas yra pagrindinė lietuvių kalbotyros institucija, sukaupusi didžiausią mokslininkų potencialą, pajėgų taikyti modernius kalbos duomenų kaupimo, apdorojimo ir jų tyrimo metodus, ir turinti būtinas sąlygas sparčiai kalbos mokslo, modernių technologijų taikymo jame bei kalbotyros taikymo kompiuterinėje terpėje pažangai. Lietuvių kalbos instituto Geolingvistikos centro Tarmių archyve skaitmeninamas, kaupiamas ir tvarkomi tarmių duomenys bei kalbos išteklių duomenų bazės. Be to, tvarkomi šie kalbos ištekliai: akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ elektroninė kartoteka su paieškos sistema, senųjų raštų duomenų bazė, tarmių duomenų bazė, bendrinės kalbos duomenų bazė, sinonimų duomenų bazė, terminų sinonimų duomenų bazė, duomenų bazė „Lietuvių kalbos terminų sinonimija“, duomenų bazė „Naujažodžių duomenynas“, kalbos konsultacijų bankas, svetimžodžių duomenų bazė, dabartinės vartosenos skaitmeninė kartoteka, kalbos rekomendacijų kompiuterinė duomenų bazė, istorinių vietovardžių duomenų bazė, dabartinių vietovardžių duomenų bazė, asmenvardžių duomenų bazė. Šios bazės sudaro didžiausią Lietuvoje lingvistiškai aprašytų kalbos išteklių banką, kuris yra mokslo fundamentinių ir taikomųjų tyrimų pagrindas, mokymo bazė studentams humanitaroms bei mokslo veiklos produktų kūrimo šaltinis. Kalbos raida lemia poreikį nuolat vertinti naujus reiškinius ir papildyti Tarmių archyvą bei duomenų bazes. Informacinių technologijų ir žinių visuomenės poreikiai skatina spartų jų skaitmeninimą, užtikrinantį kalbos išteklių prieinamumą internetu.

Lietuvių kalbos instituto leidžiami mokslo žurnalai pradėti kelti į „Open Journal Systems“ (OJS) sistemą. Tai tarptautinis elektroninių žurnalų leidybos ir publikavimo įrankis, palengvinantis leidėjų ir publikuojamų straipsnių autorių komunikaciją elektroninėje erdvėje. OJS apima visus LKI žurnalų leidimo etapus (nuo rankraščio peržiūros iki galutinio paskelbimo). OJS praplečia ir pagerina prieigą prie Lietuvių kalbos instituto leidžiamų žurnalų, mokslinių tyrimų rezultatų, prieiga internete: <http://journals.lki.lt/index.php>.

Lietuvių kalbos, kaip etninės savasties, tyrimų plėtojimas neatsiejamas nuo visuomenės švietimo. Visuomenė turi žinoti, kaip tiriama lietuvių kalba, kokie tų tyrimų rezultatai ir reikšmė. Tai svarbi ne tik kalbinio tapatumo, bet ir bendrojo išsilavinimo bei savarankiško mąstymo ir savivokos prielaida. Visuomenei turi būti akivaizdu, kad Lietuvių kalbos institutas nėra uždara mokslo institucija, bet paramos kitiems šaltinis, aktualiausias visuomenės kalbos žinių ir vartojimo poreikius tenkinanti, naujausius fundamentinių tyrimų ir taikomosios veiklos rezultatus skelbianti, švietimo, mokslo ir kultūros institucijų atstovams, studentams, moksleiviams seminarus ir kitus renginius organizuojanti, informacijos apie lietuvių kalbos tyrimus sklaidą Lietuvoje ir užsienyje koordinuojanti institucija.

2 lentelė. (2019–2022)-ųjų metų programos tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai (tūkst. eurų)

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Patvirtinti 2019 metų asignavimai				2020 metų asignavimai				Numatomi 2021 metų asignavimai				Numatomi 2022 metų asignavimai				Tarpinstitu cinio veiklos plano kodas	Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elemento kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų				
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		
			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
01	Tikslas: Plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą	1274,0	1274,0	1140,0		1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0		
01.01	Uždavinys: Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą.	1274,0	1274,0	1140,0		1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0		
01.01.01	Priemonė: Plėtoti fundamentinius ir taikomuosius lietuvių kalbos tyrimus, rengti lietuvių kalbotyros specialistus, administruoti lietuvių kalbos išteklius, rengti ir leisti mokslo žodynus, enciklopedijas, kalbos išteklius.	1274,0	1274,0	1140,0		1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0		
	1. Iš viso Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1274,0	1274,0	1140,0		1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0		
	iš jo: 1.1. bendrojo finansavimo lėšos	1245,0	1245,0	1135,0		1320,0	1320,0	1163,0		1450,0	1320,0	1163,0	130,0	1450,0	1320,0	1163,0	130,0		

1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos																			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	29	29	5		29	29	5		29	29	5		29	29	5				
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)																			
Iš viso programai finansuoti (1+2)	1274,0	1274,0	1140,0		1349,0	1349,0	1168,0		1479,0	1349,0	1168,0	130,0	1479,0	1349,0	1168,0	130,0			

(n – 1) – einamieji metai, (n) – pirmieji planuojami metai, (n + 1) – antrieji planuojami metai ir (n + 2) – tretieji planuojami metai.

1. 1 stulpelyje įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių kodai.

2. 2 stulpelyje įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių pavadinimai.

3. 3–6 stulpeliai pildomi tik rengiant strateginio veiklos plano projektą deryboms. Rengiant tvirtinti strateginį veiklos planą, šie stulpeliai lentelėje panaikinami.

4. 19 stulpelyje įrašomas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos suteiktas tarpinstitucinio veiklos plano kodas.

5. 20 stulpelyje atitinkamai prie tikslų, uždavinių ar priemonių įrašomas Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elemento, t. y. krypties, darbo ar veiksmo, kurie įgyvendinami įgyvendinant programos tikslą, uždavinį ar priemonę, kodas. Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elementų priskyrimu 2 stulpelyje nurodytiems elementams siekiama atskleisti jų logines, o ne finansines sąsajas, todėl 2 stulpelyje nurodytiems elementams priskirti asignavimai neturėtų būti dirbtinai skaidomi pagal 20 stulpelyje nurodytus elementus. Tai reiškia, kad 2 stulpelyje nurodytam elementui įgyvendinti gali būti numatyta didesnė lėšų suma, nei reikia 20 stulpelyje numatytam elementui įgyvendinti. Jei Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elementui įgyvendinti nereikia lėšų ar nėra numatyta priemonė, kuriai šis elementas galėtų būti priskiriamas, šie elementai išvardijami prie priemonių, iš kurių lėšų apmokamas darbuotojų, įgyvendinančių šiuos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elementus, darbo užmokestis.

6. Nurodant programos asignavimus pagal šaltinius:

1 eilutėje nurodomi asignavimai iš valstybės biudžeto, t. y. visų programų bendra suma planavimo etape turi atitikti planuojamus asignavimus, priėmus biudžeto įstatymą – įstatymu nustatytus asignavimus asignavimų valdytojui;

1.1 ir 1.2 eilutėse lėšas nurodo Europos Sąjungos finansinę paramą administruojančios ir naudojančios (techninės paramos lėšas) institucijos (įstaigos); 1.3 eilutėje lėšas nurodo tik tos institucijos (įstaigos), kurios gauna tikslinės paskirties lėšas ir pajamų įmokas;

2 eilutėje lėšas nurodo institucijos, kurios planuoja gauti lėšų iš paramą administruojančių institucijų arba tiesiogiai iš Europos Sąjungos institucijų vykdomiems projektams finansuoti (dėl kurių pasirašytos sutartys, priimti sprendimai dėl lėšų skyrimo) ir kitų teisėtai gautų lėšų.

3 lentelė. Programos tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas
		2019-ųjų metų	2020-ųjų metų	2021-ųjų metų	2022-ųjų metų	
	1-ajam 1-osios programos tikslui:					
R-01-01-01-01	1. Mokslinių tyrimų plėtros koeficientas	1,02	1,02	1,03	1,03	
R-01-01-01-02	2. Taikomosios veiklos plėtros koeficientas	1	1	1	1	
R-01-01-01-03	3. Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos sklaidos koeficientas	1,02	1,02	1,03	1,03	
	1-ojo programos tikslo <i>pirmajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-01-01	1. Paskelbtų mokslinių straipsnių skaičius, tenkantis vienam mokslininkui	1,3	1,5	1,5	1,5	
P-01-01-01-01-02	2. Parengtų kolektyvinių kapitalinių darbų ir žodynų autorinių lankų skaičius, tenkantis vienam mokslininkui	2	2	2	2	
P-01-01-01-01-03	3. Lietuvių kalbos instituto darbuotojų paskelbtų mokslinių leidinių skaičius	10	10	10	10	
	1-ojo programos tikslo <i>antrajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-02-01	Doktorantų skaičius	11	11	11	11	
	1-ojo programos tikslo <i>trečiajam</i> uždaviniui					
P-01-01-01-03-01	1. Kuriamų elektroninių duomenų bazių skaičius	14	14	14	14	
E-01-1	Mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos efekto koeficientas	1,02	1,02	1,03	1,03	

(n – 1) – einamieji metai, (n) – pirmieji planuojami metai, (n + 1) – antrieji planuojami metai ir (n + 2) – tretieji planuojami metai.

1. Rezultato vertinimo kriterijaus kodą sudaro brūkšneliais atskirta raidė „R“, programos kodas, programos tikslo kodas, rezultato vertinimo kriterijaus numeris didėjančia eilės tvarka, pradedant skaitmeniu 01.
2. Produkto vertinimo kriterijaus kodą sudaro brūkšneliais atskirta raidė „P“, programos kodas, programos tikslo kodas, uždavinio kodas, produkto vertinimo kriterijaus numeris (didėjančia eilės tvarka, pradedant skaitmeniu 01).
3. 7 stulpelyje pateikiama nuoroda į strateginio planavimo dokumentą, iš kurio rezultato ir (arba) produkto vertinimo kriterijus yra perkeltas. Stulpelyje pateikiamas sutrumpintas strateginio planavimo dokumento pavadinimas arba akronimas.
4. Rezultato ir produkto vertinimo kriterijai nustatomi vadovaujantis Strateginio planavimo metodikos 44–57 punktuose nustatytais reikalavimais.

4 lentelė. 2020 m. pareigybių skaičius pagal pareigybių grupes

Eil. Nr.	Institucijos / įstaigos pavadinimas	Pareigybių skaičius						iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	Išlaidos darbo užmokesčiui (tūkst.eur.)
		Institucijos / įstaigos vadovai ir pavaduotojai		Kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai		Specialistai / pareigūnai, neturintys pavaldžių asmenų, ir kiti				
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			
	Lietuvių kalbos institutas									
.1	Valstybės biudžeto lėšos (1.1.1.1.1)	2		9		81		92	1163,0	
.2	Biudžetinių įstaigų pajamų įmokos (1.4.1.1.1)								5,0	
	Kiti biudžeto lėšas gaunantys subjektai*									
	Iš viso pareigybių	2		9		81		92	1168,0	
	Iš viso išlaidų darbo užmokesčiui	64,2		199,7		904,1		1168	1168,0	

Nurodomas asignavimų valdytojams pavaldžių biudžetinių įstaigų planuojamas skaičius pareigybių (valstybės politikų, valstybės pareigūnų, prokurorų, teisėjų, valstybės tarnautojų (įskaitant politinio (asmeninio) pasitikėjimo ir statutinius valstybės tarnautojus), karių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis), kurioms išlaikyti darbo užmokestis planuojamas iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų:

1. Skiltyje „institucijos / įstaigos vadovai ir pavaduotojai“ nurodomi institucijų ir įstaigų vadovai ir jų pavaduotojai, administracijos vadovai, departamentų (valdybų) direktoriai ir pavaduotojai.

2. Skiltyje „kitų padalinių vadovai ir pavaduotojai“ nurodomi skyrių, poskyrių vadovai, pavaduotojai ir kiti vadovai, turintys pavaldžių asmenų.

3. Skiltyje „specialistai / pareigūnai, neturintys pavaldžių asmenų, ir kiti“ nurodomos visos kitos pareigybės, nepriskirtos vadovų grupei.

* Eilutėje „Kiti biudžeto lėšas gaunantys subjektai“ nurodomi subjektai, vadovaujantis Metodikos 35 punktu.

Kartu su lentele gali būti pateikiami paaiškinimai dėl pareigybių skaičiaus, atsižvelgiant į institucijų ir įstaigų veiklos specifiką.

IV SKYRIUS

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR VALDYMO IŠLAIDOS

5 lentelė. Informacija apie institucijos (ministro valdymo srities) žmogiškuosius išteklius, asignavimus jiems išlaikyti ir valdymo išlaidas (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Institucijos ar įstaigos pavadinimas	2019 metai				2020 metai				2021 metai				2021 metai			
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		
1.	Lietuvių kalbos institutas	93		1.140		92		1.168		92		1.168		92		1.168	
1.1	Valstybės biudžeto lėšos (1.1.1.1.1)	93		1.135		92		1.163		92		1.163		92		1.163	
1.2	Biudžetinių įstaigų pajamų įmokos (1.4.1.1.1)			5				5				5				5	
Iš viso		93		1.140		92		1.168		92		1.168		92		1.168	

* Valdymo išlaidos skaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“. Informacija teikiama apie asignavimų valdytojus, kurie nurodyti minėto įsakymo 2 priede.

V SKYRIUS
VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

2020–2022 metais siekiant didinti veiklos efektyvumą Lietuvių kalbos institutas numato:

6 lentelė. Veiklos efektyvumo didinimo kryptys

Bendrosios veiklos sritis	Planuojami atlikti darbai	Laukiamas rezultatas	Igyvendinimo terminas
Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida	<ul style="list-style-type: none"> •didinti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, nacionalinės, regioninės bei vietos valdžios institucijomis; •aktyviau bendradarbiauti (rengiant bendrus mokslo projektus, konferencijas, seminarus ir pan.) su kitomis Lietuvos ir užsienio mokslo ir studijų institucijomis; •efektyvinti mokslinio ir administracinio darbo organizavimą; •didinti bendradarbiavimą tarp padalinių. • efektyviau panaudoti žmogiškuosius išteklius; •atnaujinti kompiuterinę ir programinę įrangą. •gerinti informacinę komunikaciją Lietuvoje ir užsienyje. 	<ul style="list-style-type: none"> •peržiūrėtos jau esamos bendradarbiavimo sutartys, jos atnaujinamos, taip pat sudaromos naujos sutartys su Lietuvos ir užsienio institucijomis. • rengiami nauji projektai ir renginiai su kitomis Lietuvos ir užsienio mokslo institucijomis. •peržiūrėti mokslininkų kvalifikaciniai reikalavimai, taip pat mokslininkų darbo planavimo ir atsikaitymo veikla. •skatinamas bendradarbiavimas tarp padalinių, organizuojami bendri renginiai, metinių ataskaitų pristatymai ir pan. •planuojama peržiūrėti institucijos struktūrą, optimizuoti padalinių veiklą. •rengti paraiškas, dalyvauti projektuose, siekiant atnaujinti kompiuterinę ir programinę įrangą. •parengti Instituto viešinimo strategiją. 	2020–2022

Jeigu institucija dalyvauja bendrųjų funkcijų konsolidavimo procese, lentelėje turi būti nurodoma, nuo kada ir kokia apimtimi.